

DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2024-68-171>

УДК 336.77:519.86

АНАЛІЗ ТА НАПРЯМИ СТАБІЛІЗАЦІЇ ПОКАЗНИКІВ ЛІКВІДНОСТІ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

ANALYSIS AND DIRECTIONS FOR STABILIZING LIQUIDITY INDICATORS OF A COMMERCIAL BANK

Дереза В'ячеслав Миколайович

кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економічного аналізу і фінансів,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0000-0003-1875-4743>

Волошина Марія Олегівна

студентка,
Національний технічний університет «Дніпровська політехніка»
ORCID: <https://orcid.org/0009-0000-6173-2326>

Dereza Viacheslav, Voloshyna Mariia

National Technical University "Dnipro Polytechnic"

У статті досліджено сучасні підходи до управління ліквідністю комерційних банків в умовах економічної нестабільності. Проведено комплексний аналіз динаміки показників ліквідності ПриватБанку за 2018–2023 роки та визначено прогнозні значення на 2024–2025 роки. Запропоновано практичні рекомендації з оптимізації ліквідності, посилення валютного контролю, управління структурою активів та впровадження автоматизованих систем управління ризиками. Обґрунтовано доцільність інтеграції цифрових технологій і новітніх інструментів для забезпечення фінансової стійкості банківської системи України. Результати роботи формують теоретичну та практичну базу для подальшого вдосконалення інструментів управління банківською ліквідністю та підвищення конкурентоспроможності банківських установ.

Ключові слова: ліквідність, коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{BB}), коефіцієнт покриття ліквідністю за іноземною валютою (LCR_{IB}), чистий коефіцієнт стабільного фінансування (NSFR), прогноз, геополітичний ризик, управління активами, фінансова стійкість, макроекономічна нестабільність.

The article explores modern approaches to liquidity management in commercial banks under conditions of economic instability and escalating geopolitical risks. A comprehensive analysis of PrivatBank's liquidity dynamics from 2018 to 2023 is conducted, with detailed projections for 2024–2025. The study emphasizes advanced predictive modeling techniques applied to key liquidity indicators, particularly the Net Stable Funding Ratio (NSFR) and the Liquidity Coverage Ratio for Foreign Currency (LCR_{IB}). Results indicate a stabilization trend up to 2023, followed by a projected decline in NSFR to 165.48% in 2024 and 123.05% in 2025, alongside significant reductions in LCR_{IB} . These dynamics are scientifically correlated with systemic risks arising from geopolitical tensions, including a hypothetical escalation involving tactical nuclear weapons. Such scenarios exacerbate macroeconomic instability, disrupt financial operations, and critically challenge the resilience of even the largest institutions. The research introduces innovative frameworks to mitigate these challenges by optimizing liquidity levels, enhancing currency control mechanisms, and integrating automated risk management systems. Particular attention is given to aligning liquidity management strategies with international standards while adapting to evolving global economic conditions. The proposed adoption of digital tools and predictive analytics is highlighted as a transformative approach to strengthening institutional resilience against external shocks and ensuring operational continuity under extreme scenarios. Key findings underscore the intricate interdependence between geopolitical risks and liquidity stability in the banking sector, offering actionable insights for adapting regulatory frameworks and refining risk assessment methodologies. Practical recommendations include implementing robust stress-testing mechanisms and proactive strategies to mitigate extreme external threats, thereby reinforcing the sustainable functioning of Ukraine's banking system. The research emphasizes the critical role of preemptive regulatory adaptations to enhance the global competitiveness of domestic financial institutions. This study makes a significant contribution to the global discourse on strategic liquidity management, offering a robust theoretical and practical foundation for addressing contemporary challenges. By integrating advanced forecasting models and prioritizing the impact of geopolitical

risks, the research underscores its novelty and relevance. The findings position this framework as a transformative tool for modernizing liquidity management practices, ensuring adaptability, competitiveness, and long-term stability in an era of unprecedented economic turbulence.

Keywords: liquidity, liquidity coverage ratio for all currencies (LCR_{BB}), liquidity coverage ratio for foreign currency (LCR_{IB}), net stable funding ratio (NSFR), forecast, geopolitical risk, asset management, financial stability, macroeconomic instability.

Постановка проблеми. Раціональне управління ліквідністю є основою фінансової стійкості банківських установ у сучасних умовах економічної нестабільності та частих змін регуляторних вимог. В умовах економічної турбулентності ефективне управління ліквідністю стає невіддільним компонентом стабільності та продуктивності банків. З огляду на високу залежність банків від макроекономічних факторів, особливо в Україні, критично важливо забезпечити оптимальний рівень ліквідних активів для покриття зобов'язань навіть за умови різких коливань на ринку. Метою цього дослідження є аналіз динаміки ключових показників ліквідності АТ КБ «ПриватБанк» за 2018–2023 роки та прогнозування на 2024–2025 роки з урахуванням актуальних макроекономічних тенденцій. Досліджувані показники включають норматив короткострокової ліквідності (Н6), коефіцієнти покриття ліквідністю за всіма валютами (LCR_{BB}), за іноземною валютою (LCR_{IB}) та чистий коефіцієнт стабільного фінансування (NSFR). Це дослідження спрямоване на оцінку здатності банку ефективно управляти ліквідністю за умов зовнішніх шоків, підтримувати фінансову стабільність та його готовність виконувати зобов'язання на довгостроковому горизонті часу.

Мета статті дослідження динаміки ключових показників ліквідності АТ КБ «ПриватБанк» (LCR_{BB} , LCR_{IB} , NSFR) у період 2018–2023 років із прогнозом на 2024–2025 роки, з урахуванням впливу геополітичних ризиків та економічної нестабільності. Основні завдання дослідження включають:

1. Прогнозування змін показників ліквідності з використанням сучасних математичних моделей.
2. Аналіз впливу зовнішніх ризиків, зокрема ескалації геополітичної напруженості, на стабільність джерел фінансування.
3. Розробку практичних рекомендацій для підвищення ефективності управління ліквідністю через оптимізацію ризик-менеджменту, вдосконалення валютного контролю та адаптацію до міжнародних стандартів.

Проведене дослідження робить вагомий внесок у розробку інноваційних підходів до стратегічного управління ліквідністю в умовах геополітичних та економічних викликів, забезпечуючи наукове підґрунтя для інтеграції передових технологій і практик в банківську діяльність.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика управління ліквідністю комерційних банків є актуальною темою сучасних досліджень, що зумовлено її вирішальним значенням для забезпечення фінансової стабільності банківської системи. У наукових працях Федішина М. П. та Слусаряка М. М. висвітлено концептуальні підходи до управління ліквідністю банків в умовах сучасних викликів трансформацій, підкреслено значущість оптимізації ресурсної бази банків та ефективності використання активів для збереження ліквідності [1]. Окремо наголошується на необхідності інтеграції інструментів управління ліквідністю для мінімізації ризиків та підтримання стабільності навіть у нестабільних економічних умовах. Дослідження "Внутрішній аудит управління ліквідністю банку" наголошує увагу саме на важливості вдосконалення процесів внутрішнього аудиту для своєчасного реагування на зміни ліквідності та запобігання кризовим ситуаціям [2]. У вищенаведених роботах автори пропонують інтеграцію новітніх підходів до управління ризиками, включаючи впровадження моделей аналізу активів і пасивів банків, що дозволяють підтримувати стабільний рівень ліквідності навіть у критичних умовах [1–2].

Наукова праця Павлюк Е. А. присвячена детальному розкриттю впливу впровадження коефіцієнта покриття ліквідності (LCR) як інструменту підвищення стійкості банків до короткострокових шоків ліквідності, що вимагає адаптації бізнес-моделей банківських установ [3]. Публікація "Коефіцієнт чистого стабільного фінансування NSFR та можливі наслідки його впровадження в Україні" розглядає нормативи NSFR, наголошуючи на необхідності впровадження нових підходів до управління кредитною діяльністю банків [4].

У дослідницькій роботі "Ліквідність банку та банківської системи як показник ефективності" досліджується вплив ефективного управління ліквідністю на прибутковість банківських установ, що підкреслює значення аналітичних моделей для підтримання стабільності в умовах фінансової турбулентності [5].

Зважаючи на різнобічність досліджень, надважливими та вартими додаткової уваги залишаються питання чи аспекти адаптації наявних підходів до сучасних умов макроекономічної нестабільності, а також інтеграції цифрових технологій для підвищення ефективності управління ліквідністю. Таким чином, подальші дослідження мають бути спрямовані на розробку нових інструментів і методик управління ліквідністю, що враховують швидкі зміни на фінансових ринках, сучасні виклики та тенденції розвитку фінансового сектору [1–5].

Методологія аналізу

Аналіз ґрунтується на фінансовій звітності АТ КБ «ПриватБанк» за 2018–2023 роки та використовує комплексний підхід із залученням статистичних методів, трендових моделей та регресійного аналізу для прогнозування ліквідності. Для показників LCR_{BB} та NSFR використано поліноміальну регресію другого ступеня, яка забезпечила високий рівень апроксимації (R^2 для LCR_{BB} становить 0,8818 ($R^2 \sim 0,9$), для NSFR – 1). Для LCR_{IB} , через його волатильність, застосовано лінійну багатофакторну регресію, що враховує макроекономічні змінні: валовий внутрішній продукт (ВВП), інфляцію (INF), обсяг непрацюючих кредитів (NPL) та обсяги депозитів (DEP). Такий підхід забезпечує реалістичну оцінку ліквідності на майбутні періоди з урахуванням макроекономічних змін.

Порівняння з міжнародними стандартами

Ключові показники ліквідності Приват-Банку демонструють значне перевищення мінімальних вимог, встановлених стандартами Базеля III. Наприклад норматив короткострокової ліквідності (Н6) залишався стабільним у діапазоні 90-100%, що свідчить про достатність ліквідних активів для покриття поточних зобов'язань за умов ринкових коливань. Порівняння з мінімальними вимогами НБУ показує, що банк дотримується необхідних стандартів і навіть перевищує їх, що позитивно впливає на його конкурентоспроможність. Також стандарт ліквідності LCR встановлено на рівні 100%, натомість LCR_{BB} ПриватБанку в 2023 році досяг 462,83%. Це є індикатором надвисокого рівня ліквідності та здатності банку покривати відтік коштів протягом короткострокового періоду. Показник NSFR також перевищує встановлені стандарти, що свідчить про стабільну структуру джерел фінансування (таблиця 1) [6].

Історичний огляд економічних факторів та їхній вплив на динаміку ліквідності

В умовах нестабільного економічного середовища України протягом останніх років банківський сектор стикався з численними викликами, що суттєво впливали на ліквідність. Серед найбільш значущих макроекономічних факторів – рівень інфляції, зростання валового внутрішнього продукту (ВВП), обсяги неактивних кредитів (NPL) та динаміка обсягів депозитів, які безпосередньо впливали на спроможність банків утримувати достатній рівень ліквідності для покриття зобов'язань перед клієнтами.

Інфляція в Україні, яка в окремі роки досягала двозначних показників, негативно впливала на купівельну спроможність населення, що зумовлювало зниження обсягів депозитів, збільшення процентних витрат і ускладнювало залучення довгострокового

Таблиця 1

Динаміка показників ліквідності АТ КБ «ПриватБанк» за 2018–2025 роки

Показник	2018	2019	2020	2021	2022	2023	Прогноз 2024	Прогноз 2025
Норматив Н6	97,74%	100,41%	92,92%	93,76%	-	-	-	-
LCR _{BB} (всі валюти)	263,61%	268,26%	278,23%	258,85%	311,01%	462,83%	568,40%	729,20%
LCR _{IB} (ін. валюта)	102,03%	307,71%	218,18%	200,36%	260,14%	266,09%	104,69% (227,53%)	127,49% (190,80%)
NSFR	-	-	-	156,57%	182,24%	185,21%	165,48%	123,05%

Джерело: фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк» за 2018–2023 роки [6]

фінансування. Внаслідок цього виникла загроза стабільності ліквідності банків, які опинилися в умовах обмежених джерел фінансування та зниження довіри вкладників.

Крім того, економічні спади, зокрема після кризових періодів, зумовлювали зростання частки непрацюючих кредитів (NPL), що вимагало додаткових резервів і обмежувало ресурси для кредитування. Підвищення рівня NPL безпосередньо впливало на фінансові показники банків і ставило додатковий тиск на ліквідність банку.

Отже, врахування цих факторів у прогнозних моделях є критично важливим для реалістичної оцінки ліквідності банків у майбутніх періодах. Зокрема, передбачувані зміни у ВВП та рівні інфляції, стабілізація обсягів NPL та відновлення довіри до банківської системи, згідно з прогнозами НБУ, мають суттєве значення для розрахунку майбутніх показників ліквідності та стабільності ПриватБанку [7–9].

Прогнозування показників ліквідності на 2024–2025 роки

Прогнози були розроблені за допомогою поліноміальної регресії другого ступеня для LCR_{BB} та NSFR, що дало змогу досягти високого рівня точності (коефіцієнт апроксимації R^2 для LCR_{BB} становить 0,8818, для NSFR – 1). Для LCR_{IB} , у зв'язку з його високою волатильністю, було застосовано лінійну багатофакторну регресію з урахуванням в рівняння таких незалежних змінних, як

ВВП(x_1), інфляція(x_2) та обсяги депозитів(x_3), що забезпечує більш точний прогноз у рамках нестабільних макроекономічних умов, де LCR_{IB} представляє собою залежну змінну у або відгук.

На рисунку 1 продемонстровано зміну показника LCR_{BB} з 2018 по 2023 роки та прогноз на 2024–2025 роки. Тенденція свідчить про зростання показника, що вказує на підвищення стійкості банку [6].

Коефіцієнт покриття ліквідністю (LCR_{BB}) продемонстрував поступове зростання від 263,61% у 2018 році до 462,83% у 2023 році, що свідчить про ефективне управління високоліквідними активами. За поліноміальною регресією згідно з рівнянням регресії $y = 0,1615x^2 - 652,46x + 658829$ відповідним коефіцієнтом апроксимації, прогнозується зростання показника LCR_{BB} до 568,40% у 2024 році та 729,20% у 2025 році, що свідчить про подальше зміцнення фінансової позиції банку, високу ліквідність та платоспроможність АТ КБ «ПриватБанк» навіть у несприятливих умовах (рис. 1) [6].

Нижченаведена ілюстрація демонструє зміну показника LCR_{IB} за період дослідження.

Коефіцієнт покриття ліквідністю в іноземній валюті або LCR_{IB} демонструє значну нестабільність, що пов'язано з прямопропорційною залежністю від макроекономічних зовнішніх чинників, таких як ВВП, інфляція, рівень NPL, а також внутрішніх показників банку, включаючи процентні доходи та обсяги

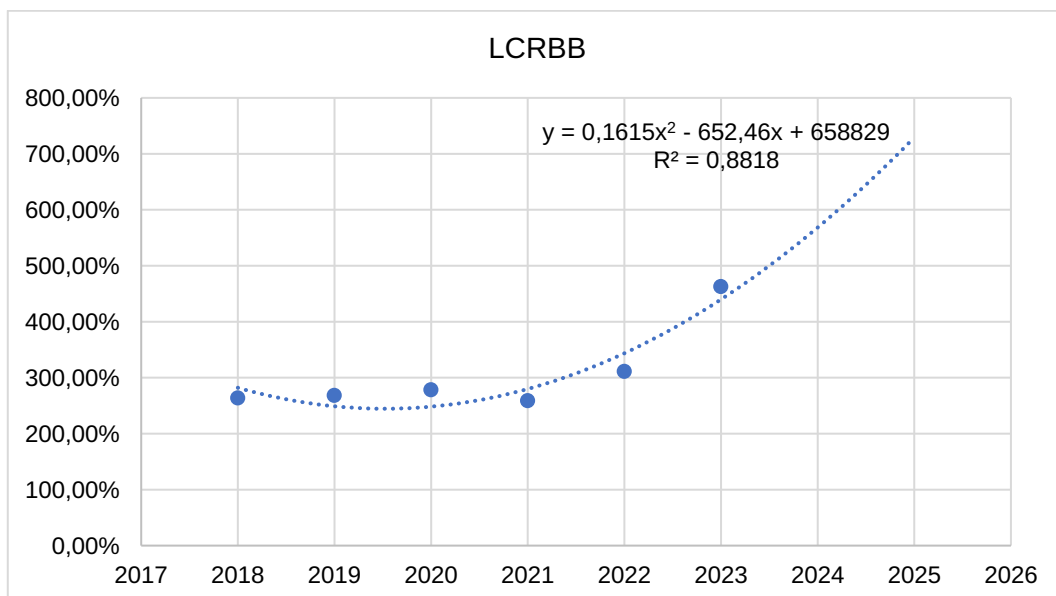

Рис. 1. Поле кореляції, лінія тренду та рівняння регресії коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами LCR_{BB} АТ КБ «ПриватБанк»

Джерело: фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк» за 2018–2023 роки [6]

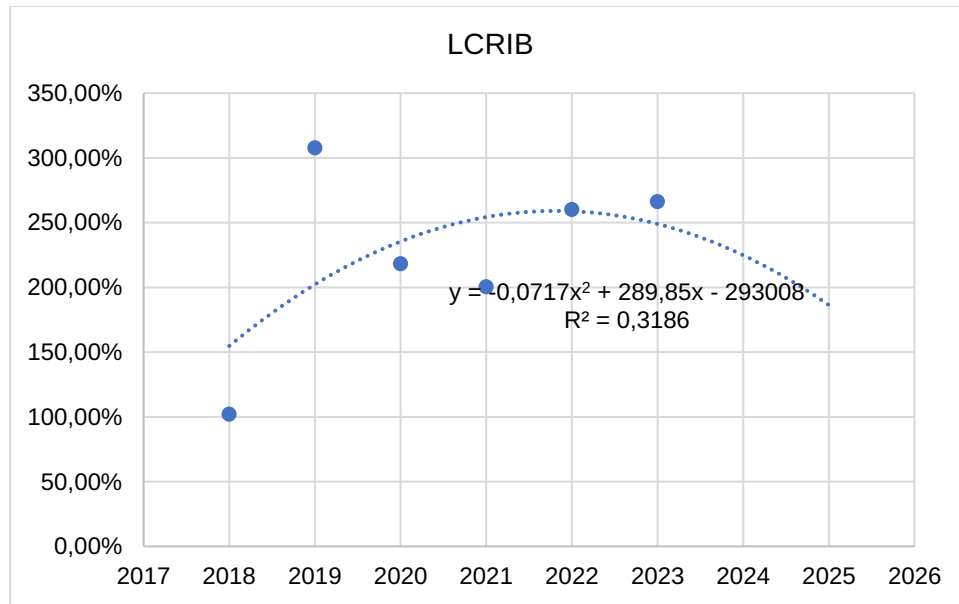

Рис. 2. Поле кореляції, лінія тренду та рівняння регресії коефіцієнт покриття ліквідністю за іноземною валютою LCR_{IB} АТ КБ «Приватбанк»

Джерело: фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк» за 2018–2023 роки [6]

Таблиця 2

Динаміка макроекономічних показників України та їх вплив на коефіцієнт короткострокової ліквідності LCR_{IB} (2015–2025 роки)

Рік	ВВП (млн грн)	Індекс інфляції (ІІЕ, %)	Інфляція (СРІ, %)	NPL (%)	Депозити (млн грн)	LCR _{IB} (%)	Приріст ВВП (%)	Приріст інфляції (%)
2015	2 854 000	143.3	48.7	28.0	1 000 000	-	-	-
2016	2 983 882	112.4	13.9	30.5	1 100 000	-	4.5	-71.5
2017	3 131 300	113.7	14.4	54.5	1 200 000	-	4.9	3.6
2018	3 560 600	109.8	9.8	52.8	1 300 000	102.03	13.7	-31.9
2019	3 975 600	104.1	4.1	48.4	1 400 000	307.71	11.7	-58.2
2020	4 194 100	105.0	5.0	41.0	1 500 000	218.18	5.5	22.0
2021	5 459 600	110.0	10.0	30.0	1 600 000	200.36	30.1	100.0
2022	5 191 000	126.6	26.6	38.1	1 700 000	260.14	-4.9	166.0
2023	6 537 800	128.0	28.0	35.0	1 800 000	266.09	25.9	5.3
2024	6 799 338	109.7	9.7	30.0	1 900 000	104.69	4.0	-65.4
2025	7 091 654	106.9	6.9	25.0	2 000 000	127.49	4.3	-28.9

Джерела [7–15]

депозитів.. Аналіз табличних даних підтверджує залежність показника LCR_{IB} від змін макроекономічних чинників, таких як рівень інфляції (-65,4%), темпи приросту ВВП (+4%) та обсяги депозитів (+5,3%). Це демонструє критичний вплив зовнішніх і внутрішніх факторів на короткострокову ліквідність банку. Варто зазначити, що попередній прогноз за поліноміальною регресією для LCR_{IB} про-

демонстрував низький коефіцієнт достовірності ($R^2 \sim 0,3$), тому для підвищення точності прогнозу було використано багатофакторну регресію, яка прогнозує значення 104,69% на 2024 рік і 127,49% на 2025 рік, згідно з рівнянням лінійної багатофакторної регресії $LCR_{IB} = 844,75 - 0,0061 \times IIE + 4,4808 \times INF - 25,8402 \times NPL + 0,0021 \times DEP$. Для використання побудови багатофакторної регресії для забезпе-

чення максимальної точності прогнозу були залучені показники звітності ПриватБанку за 2015–2023 роки, а також прогнозні значення незалежних макроекономічних змінних. Очікуване зниження за данною моделлю до 227,53% у 2024 році та 190,80% у 2025 році відображає вплив інфляції та NPL, що обмежують ліквідність. Натомість прогнозовані зміни LCR_{IB} на 2024 і 2025 роки за багатофакторною моделлю відображають складнішу динаміку впливу макроекономічних факторів на банківську ліквідність. Прогнозоване очікуване зниження LCR_{IB} у 2024 році є наслідком високої інфляції та значної частки неробочих кредитів, які можуть обмежити ліквідність і знизити резерви банків. У 2025 році, при зниженні інфляції до 6,9% та покращенні умов на ринку NPL, прогнозується зростання показника до 127,49%, що відображає підвищення довіри вкладників і зростання обсягів депозитів, що сприятиме закріпленню ліквідну позицію банку (рис. 2).

Значні коливання макроекономічних показників України у 2024 році, які ми можемо спостерігати за даними з таблиці 2, зокрема різке зниження інфляції (-65,4%) та помірне зростання ВВП (+4%), відображають кризову економічну ситуацію, яка корелює з ризиками геополітичної ескалації. Така динаміка свідчить про вплив зовнішніх та внутрішніх чинників, серед яких – посилення фінансового тиску, стратегічна адаптація державної політики до надзвичайних обставин та підготовка до можливих екстраординарних подій, таких як застосування тактичної ядерної зброї, що може радикально змінити хід подій.

Покращення ключових макроекономічних показників у 2025 році, включаючи зростання ВВП (+4,3%), зниження рівня NPL до 25%, приріст депозитів (+5,3%) та стабілізацію коефіцієнта LCR_{IB} , може бути наслідком поступового замороження військового конфлікту. Це свідчить про досягнення критичної точки ескалації наприкінці 2024 року, яка, ймовірно, стимулює зовнішню фінансову підтримку та зміни у внутрішній політиці задля стабілізації економіки.

Запропонований причинно-наслідковий зв'язок між динамікою макроекономічних показників та геополітичними подіями демонструє унікальний аналітичний підхід. Застосування ядерної зброї, яке потенційно може відбутися у грудні 2024 року, здатне викликати глобальний резонанс, активізувати міжнародну економічну допомогу Україні та прискорити трансформації у фінансовому секторі.

Такий сценарій не лише пояснює коливання макроекономічних показників, але й розкриває їхній зв'язок із довгостроковими стратегіями відновлення (табл. 2).

Таким чином, підвищення ліквідності та стабілізація всіх макроекономічних показників в 2025 році може бути прямим наслідком вищеописаних процесів, що зумовлять подальше тимчасове замороження воєнного конфлікту в Україні, що в свою чергу дозволить банку та всій банківській системі держави відновити частину своєї фінансової потужності. Динаміка свідчить про потребу в посиленому валютному контролі для стабілізації ліквідності та можливу адаптацію банку до змінних макроекономічних умов, а також покращення загальної економічної кон'юнктури, які позитивно впливатимуть на показник ліквідності в іноземній валюті протягом 2024–2025 років [11–15].

Графік 3 показує динаміку NSFR за 2021–2023 роки з прогнозом на 24–25 р.

Запроваджений у 2021 році показник чистий коефіцієнт стабільного фінансування демонструє стабільне зростання, перевищуючи нормативний рівень Базель III. Проте згідно з поліноміальною лінією тренда з максимальною достовірною якістю прогнозу за допомогою рівняння регресії застосовуючи метод підстановки у систему рівнянь $y = -0,1135x^2 + 459,14x - 464331$ коефіцієнтом апроксимації $R^2 = 1$, прогнозується зниження NSFR до 165,48% у 2024 році та до 123,05% у 2025 році, що потребує додаткового довгострокового фінансування для підтримання стійкості (Рисунок 3). Прогноз є повністю достовірним, адже його якість за коефіцієнтом апроксимації дорівнює одиниці. Ця тенденція обумовлена впливом геополітичних ризиків, включаючи ймовірність ескалації з використанням тактичної ядерної зброї. Такий сценарій провокує значну макроекономічну нестабільність, зниження рівня довіри інвесторів і перерозподіл джерел фінансування, що ускладнює підтримання достатніх обсягів довгострокового фінансування.

Оцінка ризиків та інноваційні підходи до управління ризиками

Прогнозовані значення LCR_{BB} та NSFR є індикатором того, що банк ефективно управляє своїми ресурсами, однак високе значення LCR_{BB} свідчить про можливий ризик надмірної ліквідності на довгостроковому векторі часу. Рекомендується спрямувати частину ліквідних активів на інвестиційні проекти з вищою дохідністю для забезпечення

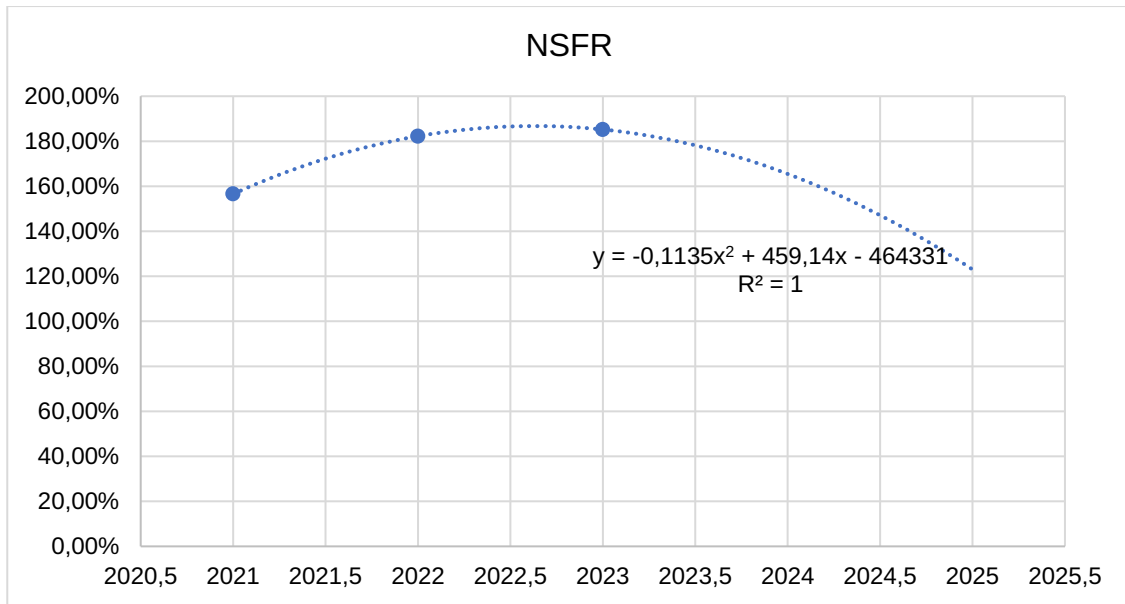

Рис. 3. Поле кореляції, лінія тренду та рівняння регресії коефіцієнт чистого стабільного фінансування

Джерело: фінансова звітність АТ КБ «ПриватБанк» [6]

оптимального та ефективного використання ресурсів.

Зниження LCR_{IB} , прогнозоване зокрема на 2024 рік, є сигналом про необхідність підвищеного контролю валютного ризику для забезпечення стабільності показника ліквідності в іноземній валюті. NSFR також вимагає уваги через очікуване зниження до рівня нижче регуляторного стандарту, що свідчить про необхідність посилення стратегії залучення стабільного фінансування.

Для подальшого зміцнення позицій банку доцільно надати наступні практичні рекомендації:

1) Оптимізація рівня ліквідності: З огляду на високий рівень LCR_{BB} , рекомендується спрямувати частину ліквідних активів на високоприбуткові інвестиційні проєкти з низьким ризиком. Це дозволить підвищити дохідність банку, оптимізувати використання ресурсів та забезпечити збалансованість між ліквідністю і прибутковістю.

2) Управління валютним ризиком: Враховуючи прогнозоване зниження LCR_{IB} , доцільно посилити валютний контроль через використання валютних свопів і форвардних контрактів. Крім того, рекомендується диверсифікація, тобто ефективний перерозподіл активів з метою мінімізації ризиків, пов'язаних із ліквідністю в іноземній валюті, особливо в умовах волатильності макроекономічного

середовища і підвищеної геополітичної невизначеності.

3) Підтримка стабільного рівня NSFR:

Прогнозоване зниження коефіцієнту чистого стабільного фінансування потребує залучення додаткових довгострокових фінансових ресурсів. Доцільно розглянути можливість залучення нових джерел стабільного фінансування, таких як випуск банківських довгострокових облігацій або залучення іноземного капіталу через міжнародні фінансові інституції, або отримання фінансової підтримки від міжнародних організацій для забезпечення стійкості банку.

4) Впровадження автоматизованих систем управління ризиками: Використання систем управління ліквідністю, що ґрунтуються на прогнозуванні потоків ліквідності за допомогою алгоритмів машинного навчання, допоможе банку ефективніше адаптуватися до змін на ринку та підтримувати стабільність навіть за умов економічної турбулентності [6].

Висновки. Аналіз динаміки ліквідності ПриватБанку за 2018–2023 роки підтверджує, що банк здатний ефективно управляти своїми ресурсами навіть за умов макроекономічної нестабільності, що позитивно впливає на його стабільність. Прогнозовані показники на 2024–2025 роки свідчать про готовність банку адаптуватися до економічних і ринкових змін, проте прогнозоване зниження LCR_{IB} та NSFR

вказує на необхідність посилення валютного контролю, залучення довгострокового фінансування та інтеграція прогнозних моделей для оцінки ризиків з метою мінімізації негативного впливу нестабільності на ключові показники ліквідності. Проведені наукові дослідження та розглянуті матеріали підкреслюють значущість адаптації існуючих підходів до управління ліквідністю відповідно до сучасних викликів, зокрема впровадження аналітичних моделей, здатних забезпечити стійкість банківських установ. Узагальнення результатів аналізу наукових публікацій також вказують на необхідність інтеграції інноваційних інструментів для ефективного прогнозування ліквід-

ності та збереження конкурентоспроможності в умовах швидких ринкових змін.

Запропоновані рекомендації щодо оптимізації ліквідності, посилення валютного контролю, управління структурою активів та впровадження автоматизованих систем управління ризиками є критично важливими для підтримки стабільності банку та збереження конкурентоспроможності в умовах змінного економічного середовища. Подальший розвиток інструментарію та методик управління ліквідністю дозволить ПриватБанку зміцнити свої позиції на ринку та забезпечити довгострокову стабільність у мінливому економічному середовищі.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Федішин М. П., Слусаряк М. М. Теоретико-методологічні особливості управління ліквідністю банків в сучасних умовах. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 16. С. 127–134. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/127.pdf (дата звернення: 14.11.2024).
2. Внутрішній аудит управління ліквідністю банку. *Економіка та суспільство*. 2023. Вип. 16. С. 112–119. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/112.pdf (дата звернення: 14.11.2024).
3. Павлюк Е. А. Вплив коефіцієнта LCR на контроль за банківською ліквідністю. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 7. С. 7–15. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/7.pdf (дата звернення: 14.11.2024).
4. Коефіцієнт чистого стабільного фінансування NSFR та можливі наслідки його впровадження в Україні. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 10. С. 108–115. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/108.pdf (дата звернення: 14.11.2024).
5. Ліквідність банку та банківської системи як показник ефективності. *Економіка та суспільство*. 2022. Вип. 10. С. 116–123. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/109.pdf (дата звернення: 14.11.2024).
6. Фінансова звітність АТ КБ "ПриватБанк". Офіційний сайт ПриватБанку. URL: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost> (дата звернення: 10.11.2024).
7. Національний банк України. Прогноз ВВП України на 2024–2025 роки. URL: <https://news.finance.ua/ru/nasbank-uluchshil-prognoz-rosta-ekonomiki-ukrainy-v-2024-2025-godah> (дата звернення: 07.11.2024).
8. Інтерфакс-Україна. Прогноз рівня інфляції в Україні на 2024–2025 роки. URL: <https://interfax.com.ua/news/economic/1024332.html> (дата звернення: 07.11.2024).
9. Аналітичний огляд: Національний банк України. Динаміка процентних доходів і витрат банків України. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistics/analitics> (дата звернення: 07.11.2024).
10. Національний банк України. Огляд непрацюючих кредитів банківської системи. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistics/npl> (дата звернення: 07.11.2024).
11. Державна служба статистики України. Офіційний вебсайт. URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (дата звернення: 26.11.2024).
12. Національний банк України. Макроекономічні показники. URL: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/macro-indicators> (дата звернення: 26.11.2024).
13. Міністерство економіки України. Прогноз економічного і соціального розвитку України на 2024–2026 роки. URL: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=77059300-efc0-4c61-8a67-3974e0cd27a5&title=PrognozEkonomichnogoSotsialnogoRozvitkuUkraini> (дата звернення: 26.11.2024).
14. Міністерство фінансів України. Основні прогнозні показники економічного і соціального розвитку України на 2024–2026 роки. URL: https://mof.gov.ua/uk/macroeconomic_forecast_for_2020-2022-379 (дата звернення: 26.11.2024).
15. Національна асоціація банків України. Макроекономічні показники. URL: <https://nabu.ua/ua/makroekonomichni-pokazniki.html> (дата звернення: 26.11.2024).

REFERENCES:

1. Fedyshyn M. P., Slusariak M. M. (2023) Teoretyko-metodolohichni osoblyvosti upravlinnia likvidnistiu bankiv v suchasnykh umovakh [Theoretical and methodological features of liquidity management in banks

under modern conditions]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 16, pp. 127–134. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/127.pdf (accessed November 14, 2024).

2. Vnutrishnii audyt upravlinnia likvidnistiu banku (2023) [Internal audit of bank liquidity management]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 16, pp. 112–119. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/16_ukr/112.pdf (accessed November 14, 2024).

3. Pavliuk E. A. (2022) Vplyv koefitsiienta LCR na kontrol za bankivskoiu likvidnistiu [Impact of the LCR coefficient on bank liquidity control]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 7, pp. 7–15. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/7_ukr/7.pdf (accessed November 14, 2024).

4. Koefitsiient chystoho stabilnogo finansuvannia NSFR ta mozhlivi naslidky ioho vprovadzhennia v Ukraini (2022) [Net Stable Funding Ratio (NSFR) and possible consequences of its implementation in Ukraine]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 10, pp. 108–115. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/108.pdf (accessed November 14, 2024).

5. Likvidnist banku ta bankivskoi systemy yak pokaznyk efektyvnosti (2022) [Bank and banking system liquidity as an indicator of efficiency]. *Ekonomika ta suspilstvo – Economy and Society*, vol. 10, pp. 116–123. Available at: https://economyandsociety.in.ua/journals/10_ukr/109.pdf (accessed November 14, 2024).

6. AT KB "PryvatBank" (n.d.) Finansova zvitnist [Financial statements]. Ofitsiinyi sait PryvatBanku – Official website of PrivatBank. Available at: <https://privatbank.ua/about/finansovaja-otchetnost> (accessed November 10, 2024).

7. Natsionalnyi bank Ukrainy (2024) Prohnoz VVP Ukrainy na 2024–2025 roky [GDP forecast for Ukraine for 2024–2025]. Available at: <https://news.finance.ua/ru/nacbank-uluchshil-prognoz-rosta-ekonomiki-ukrainy-v-2024-2025-godah> (accessed November 7, 2024).

8. Interfaks-Ukraina (2024) Prohnoz rivnia infliatsii v Ukraini na 2024–2025 roky [Inflation rate forecast in Ukraine for 2024–2025]. Available at: <https://interfax.com.ua/news/economic/1024332.html> (accessed November 7, 2024).

9. Natsionalnyi bank Ukrainy (n.d.) Dynamika protsentnykh dokhodiv i vytrat bankiv Ukrainy [Dynamics of interest income and expenses of Ukrainian banks]. Analitichnyi ohliad – Analytical review. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistics/analytics> (accessed November 7, 2024).

10. Natsionalnyi bank Ukrainy (n.d.) Ohliad nepratsiuiuchykh kredytiv bankivskoi systemy [Review of non-performing loans in the banking system]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistics/npl> (accessed November 7, 2024).

11. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (n.d.) Ofitsiinyi vebsait [Official website]. Available at: <https://www.ukrstat.gov.ua/> (accessed November 26, 2024).

12. Natsionalnyi bank Ukrainy (n.d.) Makroekonomichni pokaznyky [Macroeconomic indicators]. Available at: <https://bank.gov.ua/ua/statistic/macro-indicators> (accessed November 26, 2024).

13. Ministerstvo ekonomiky Ukrainy (2024) Prohnoz ekonomichnoho i sotsialnoho rozvytku Ukrainy na 2024–2026 roky [Forecast of economic and social development of Ukraine for 2024–2026]. Available at: <https://me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=77059300-efc0-4c61-8a67-3974e0cd27a5&title=PrognozEkonomichnogoI SotsialnogoRozvytkuUkraini> (accessed November 26, 2024).

14. Ministerstvo finansiv Ukrainy (n.d.) Osnovni prohnozni pokaznyky ekonomichnoho i sotsialnoho rozvytku Ukrainy na 2024–2026 roky [Main forecast indicators of Ukraine's economic and social development for 2024–2026]. Available at: https://mof.gov.ua/uk/macroeconomic_forecast_for_2020-2022-379 (accessed November 26, 2024).

15. Natsionalna asotsiatsiia bankiv Ukrainy (n.d.) Makroekonomichni pokaznyky [Macroeconomic indicators]. Available at: <https://nabu.ua/ua/makroekonomichni-pokazniki.html> (accessed November 26, 2024).